

Nieuw fungicide geeft stamrozenkwekers meer grip op roest

Twan Hendriks (links) en teeltadviseur Dirand van Wijk van Compas Agro maken aan het einde van het groeiseizoen de balans op.

‘Goed dat er een sterk middel is om mee af te wisselen’

Twan Hendriks is al zijn hele leven verbonden met de teelt van stammentrekkers en stamrozen. Hij trad in de voetsporen van zijn vader en trekt de mooiste stammen uit hun eigen, groeiachtige ‘Pfänder’-selectie. Roest is één van de grootste bedreigingen voor het product. Nadat drie effectieve middelen vervielen, werd de dreiging nog groter. Op advies van zijn teeltadviseur probeerde hij het nieuwe fungicide Alibi Flora. Dat beviel goed.

Auteur: Jan van Staalduinen

Het telen van stammentrekkers en stamrozen vereist vakmanschap, toewijding en geduld. Nadat de bottels van de moerplanten – *Rosa canina* ‘Pfänder’ – op het bedrijf van Twan en Antoinet Hendriks zijn geoogst, neemt het traject van zaaien (gebeurt extern), planten en stamtrekken twee jaar in beslag. In het derde voorjaar worden de stammen geplant, waarna ze medio juli geoculeerd worden met de gewenste cultivars. Na een jaar doortelen zijn de eerstejaars stamrozen eindelijk klaar voor de verkoop in het daarop volgende najaar.

Specialistische teelt

Hendriks Rozen uit Sint Agatha, gevestigd aan

de vruchtbare westoever van de Maas, aan de oostgrens van Noord-Brabant, behoort tot de weinige bedrijven die stamrozen nog van a tot z opkweken. Bijgestaan door teeltadviseur Dirand van Wijk van Compas Agro leidt de ondernemer zijn bezoekers langs de bedden, die in meerdere teeltfasen naast elkaar staan. Caroline van den Hoek en Maurice Kok, de crop advisors van Syngenta, luisteren aandachtig. Zij zijn vooral benieuwd naar de ervaringen met ‘hun’ product, Alibi Flora, maar laten zich graag breed informeren.

Uitdagende teelt

‘Stamrozen is één van de specialiteiten van de

Nederlandse boomkwekerij en aan de basis daarvan staan de stammentrekkers’, merkt Dirand van Wijk op. ‘Elke teeltfase stelt eigen eisen aan de verzorging. Daar moet je goed op letten, want iedere plant die de eindstreep niet haalt, kost geld. In meerjarige teelten neemt de potentiële schade toe naarmate de eindstreep nadert.’

‘Het is beslist géén makkelijke teelt, maar juist daardoor kunnen wij ons onderscheiden’, stelt Hendriks. ‘Iets wat makkelijk is, vindt snel navolging en wordt dan minder waard. Als ondernemer zeg ik dus: laat het vooral niet te makkelijk worden. Zolang de consument bereid is om goed te betalen en de kosten beheersbaar blijven, zul je ons niet horen klagen. De kostprijs is wel iets om in de gaten te houden, want bij deze teelt komt veel handwerk kijken en goede mensen zijn schaars. Dat zien we overal in de sector en zeker ook bij ons.’

Meeldauw en roest

De gewasbescherming is ook een van de specifieke aandachtspunten in de tweejarige opkweekfasen, met name tegen de schimmels zoals echte meeldauw en roest. Alibi Flora, dat

Door roest aangetast blad. Na half augustus hoeft de schimmel niet meer actief bestreden te worden.

sinds september 2020 is toegelaten voor meeldauwbestrijding in boomkwekerijgewassen, heeft een vrij brede nevenwerking en bestrijdt beide ziekten zeer effectief. Hendriks heeft er dit jaar ervaring mee opgedaan, zijn teeltadviseur kent het product al iets langer.

‘Sinds het wegvallen van Exact, Folicur en Tilt zijn er voor de boomkwekerij nog maar weinig effectieve fungiciden tegen roest beschikbaar’, aldus Van Wijk. ‘Voor echtemeeldauwbestrijding valt er gelukkig nog iets te kiezen, maar toelatingen tegen roest zijn dun gezaaid. Vooral in de eerste twee jaar moet je beide schimmels goed bestrijden. Als er voor het einde van het tweede teeltseizoen roest op de stam zit, kom je er niet meer vanaf en groeit de schimmel door tot in de kern van het hout. Dan is de plant waardeloos.’

Nevenwerking tegen roest

‘Dan ben je voor roestbestrijding dus grotendeels aangewezen op echtemeeldauwbestrijders met een goede nevenwerking tegen roest, zoals Alibi Flora’, stelt Maurice Kok. ‘Dat klopt’, antwoordt Hendriks. ‘Ik ben er ook blij mee,

want de werking op zowel echte meeldauw als roest is erg goed. Ook voor dit product geldt echter de beperking dat je het maar twee keer per jaar mag gebruiken, net als Topaz. Dan heb je de twee meest effectieve middelen tegen roest ook meteen genoemd.’

Puzzelen

‘Het blijft puzzelen’, stelt Van Wijk vast. ‘Afhankelijk van het weer moet je de schimmels van half april tot half augustus bestrijden. Daarna worden de omstandigheden voor de schimmels minder gunstig en mag je een lichte aantasting accepteren.’ Om jonge plantendelen effectief te beschermen en de sporendruk niet te hoog op te laten lopen, is er gedurende vier maanden een preventief afwisselschema nodig, met spuitintervallen van zo’n tien dagen. Alibi Flora (werkzame stoffen: azoxystrobin en difenoconazool) en Topaz (werkzame stof: penconazool) zijn voor de teler en zijn adviseur op dit moment de eerste keus in de meest kritische perioden. ‘Pas ze allebei twee keer achter elkaar toe, spuit bij voorkeur ’s avonds om de middelen meer tijd te geven om in te trekken en gebruik 400 tot 600 liter water per hectare’, adviseert Van Wijk. ‘Goed intrekken draagt vooral bij aan de curatieve werking tegen beginnende infecties.’

Brede en langdurige werking

‘Alibi Flora werkt langer door en is nog sterker tegen roest dan Topaz’, merkt Kok op. Caroline van den Hoek vult aan: ‘Vanwege de vele beperkingen op etiketten is het sowieso goed om de omstandigheden scherp in de gaten te houden en middelen op een slimme manier af te wisselen. Dan denk ik niet alleen aan het weer, maar ook aan andere ziekten die mogelijk de kop opsteken, zoals Botrytis, valse meeldauw, sterroetdauw en bladvlekkenziekten. Het kan handig zijn om een sterk, breedwerkend middel als Alibi Flora niet meteen in te zetten, maar te wachten tot de omstandigheden voor middelen met een iets mindere werking te uitdagend zijn.’

Toekomstvisie

Ondanks de vele uitdagingen en hindernissen zijn de onderstammen van Hendriks het seizoen goed doorgekomen. Hij kan zijn twee grootste afnemers, Arie Bouwman uit Wijk en Aalburg en Jac. Verschuren-Pechtold uit Haps, opnieuw tevreden stellen. Op de vraag wat zijn toekomstverwachtingen zijn, antwoordt de ondernemer: ‘Het areaal stamrozen is tot 2013

Ondanks de vele uitdagingen en hindernissen zijn de onderstammen van Hendriks het seizoen goed doorgekomen

Crop advisor Maurice Kok (Syngenta), Twan Hendriks en teeltadviseur Dirand van Wijk (Compas Agro) evalueren de schimmelbestrijding in de stammentrekker- en stamrozenteelt.

De teelt van stammentrekkers en stamrozen vergt veel specialistische arbeid, onder andere voor het oculeren. Dit remt de schaalvergroting.

Wilco Dorresteyn (Delphy): 'Alibi Flora is een mooie aanvulling op het pakket'

Senior adviseur sierteelt en vaste planten Wilco Dorresteyn van Delphy is blij met de komst van Alibi Flora. Hij stelt vast dat veel gewassen gevoelig zijn voor echte meeldauw en roest en dat het aantal toegelaten fungiciden dat deze ziekten effectief bestrijdt er in de loop der jaren niet breder op is geworden.

flink gedaald door bedrijfsstakingen van collega's die geen opvolger hadden. Sindsdien is het stabiel tot licht dalend. Dat houdt de prijzen mooi overeind, maar je moet ook vaststellen dat de dynamiek er een beetje uit is. Vanwege het vele, specialistische handwerk is schaalvergroting of een bedrijfsovername lastiger te realiseren dan in het verleden. Mijn vrouw en ik houden veel van ons vak en we zijn trots op ons bedrijf, maar of het over tien jaar nog bestaat, durf ik niet te voorspellen. Onze kinderen gaan iets anders doen, zoveel is zeker. Ieder moet zijn eigen plan trekken. Ons plan is om nog een aantal jaar op oude voet door te gaan.'

Afwisselen is noodzakelijk

'Het zijn allebei ziekten waartegen je regelmatig moet spuiten', zegt de ervaren adviseur. 'Daarvoor heb je gewoon meerdere middelen nodig. Enerzijds omdat je vanuit resistentiemanagement wilt afwisselen, anderzijds omdat je de meeste chemische middelen tegenwoordig überhaupt maar een paar keer per jaar mag gebruiken. Het pakket met effectieve middelen is soms gevaarlijk smal. Alibi Flora is daarom een welkome uitbreiding.'

Goede werking aangetoond en bevestigd

Dorresteyn juicht de komst van het nieuwe middel niet alleen toe omdat het de keuze verruimt. Hij is ook content met de werking van het product. 'Alibi Flora is een mooie aanvulling op het middelrenpakket. We hebben het vorig jaar getest op ons onderzoeksbedrijf in Hazerswoude', licht de adviseur toe. 'Daar hebben we bij verschillende meeldauwgevoelige gewassen en rassen gezien dat Alibi Flora een

'Alibi Flora werkt langer door en is nog sterker tegen roest dan Topaz'

Maurice Kok

Syngenta

goede preventieve werking heeft en beginnende aantastingen kan bestrijden. Bovendien werkt het goed tegen roest en onderdrukt het schimmels die bladplekken geven, zoals *Phoma* en *Septoria*! Hij vervolgt: 'Bij nieuwe middelen wil je altijd eerst ervaring opdoen. Op grond van ons eigen onderzoek kunnen we Alibi Flora verantwoord adviseren. Van de meeste klanten die het dit jaar hebben toegepast, heb ik positieve feedback gekregen.'

Bedekte en open teelten

Behalve met de goede en brede werking op ziekteverwekkers is Dorresteyn blij met de brede toelating van Alibi Flora bij zowel bedekte als onbedekte siergewassen. 'Die combinatie vind je bij uitstek in de boomkwekerijsector, dus dat is een pre.'

BE SOCIAL

Scan, lees & deel!